

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **113526** (13) **U**
(51) МПК (2016.01)
A61K 6/00
A61P 9/02 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2016 12435</p> <p>(22) Дата подання заявки: 06.12.2016</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.01.2017</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.01.2017, Бюл.№ 2</p>	<p>(72) Винахідник(и): Борисенко Анатолій Васильович (UA), Батіг Віктор Маркіянович (UA), Іваніцька Олеся Вікторівна (UA), Воловик Ірина Анатоліївна (UA)</p> <p>(73) Власник(и): Борисенко Анатолій Васильович, вул. Володимирська, 11, кв. 57, м. Васильків, Київська обл., 08600 (UA)</p>
---	--

(54) СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ТА ЗАГОСТРЕНИЙ ХРОНІЧНИЙ ПЕРІОДОНТИТ, У ЯКИХ ПЕРЕВАЖАЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРАСИМПАТИЧНОГО ВІДДІЛУ ВЕГЕТАТИВНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

(57) Реферат:

Спосіб лікування хворих на гострий та загострений хронічний періодонтит шляхом проведення місцевого ендодонтичного лікування на фоні загальної медикаментозної терапії пацієнтів, у яких переважає діяльність парасимпатичного відділу вегетативної нервової системи. Призначають курсом два дні перед кожним стоматологічним відвідуванням "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день, настойку валеріани по 25 крапель 3 рази на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу. Після проведеного стоматологічного втручання призначають курсом 3-5 днів: "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день, настойку валеріани по 20 крапель 3 рази на день, "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

UA 113526 U

Спосіб лікування хворих на гострий та загострений хронічний періодонтит шляхом проведення місцевого ендодонтичного лікування на фоні загальної медикаментозної терапії пацієнтів, у яких переважає діяльність парасимпатичного відділу вегетативної нервової системи, який відрізняється тим, що призначають курсом два дні перед кожним стоматологічним відвідуванням "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день, настойку валеріани по 25 крапель 3 рази на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу, а також тим, що після проведеного стоматологічного втручання призначають курсом 3-5 днів: "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день, настойку валеріани по 20 крапель 3 рази на день, "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

Корисна модель належить до медицини, а саме до терапевтичної стоматології, і може бути використана для лікування пацієнтів з гострим та загостреним хронічним періодонтитом.

Відомі способи (аналоги) лікування зводяться до використання 5 % настоянки прополісу для обробки кореневого каналу, використання гідроксиапатиту для постановки корневих пломб та інші [деклараційні патенти України на винахід № 69134 А, 67424 А, 7058 А, 57268 А, 38930 А, 33970 А, 20925 А, 56028 А та інші].

Однак, ці способи мають цілу низку недоліків: не завжди виражений лікувальний ефект, досить довго не пригнічується біль, не повністю припиняються запальні процеси в періапикальних тканинах, недостатньо відбувається відновлення кісткової тканини періапикальної ділянки, нерідко має місце подальше прогресування патологічного процесу в навколозубних тканинах [1-3, 6]. Практично в усіх цих способах лікування не врахований наявний у пацієнта стан вегетативної нервової системи.

Близьким до способу, що заявляється, є спосіб лікування гострого та загостреного хронічного періодонтиту [5], який обраний за прототип.

Спосіб-прототип здійснюють таким чином. Попередньо роблять підготовку зуба до ендодонтичного лікування. Для цього препарують каріозну порожнину і створюють доступ до корневих каналів. Далі проводять інструментальну і медикаментозну обробку кореневого каналу. Потім кореневий канал обробляють розчином цитостатика, промивають дистильованою водою, висушують і приступають до його пломбування. При пломбуванні канал заповнюють гідроксиапатитовою пастою з наступним її ущільненням. Після цього залишки лікарського препарату видаляють та ставлять постійну пломбу, що відновлює анатомічну форму зуба.

Цей спосіб має недоліки, які полягають у недостатньому впливі запропонованого лікування на спори облигатно-анаеробних бактерій, які в 50-80 % випадків є збудниками хронічних періодонтитів в монокультурі або в мікробній асоціації. Недостатньо відбувається відновлення кісткової структури періапикальної ділянки. При використанні даного способу не врахований стан вегетативної нервової системи пацієнта, який впливає на ефективність лікування.

Важливим аспектом ефективності, а також запорукою досягнення стійкого терапевтичного сприятливого перебігу та прогнозу лікування пацієнтів з гострим та загостреним хронічним верхівковим періодонтитом є врахування психоемоційних особливостей пацієнта в залежності від стану його нервової системи. А це визначає необхідність проведення відповідної загальної медикаментозної терапії перед, на етапах та після стоматологічного втручання відповідно до індивідуального стану вегетативної нервової системи пацієнта.

Задачею даної корисної моделі є вдосконалення способу лікування пацієнтів з гострим та загостреним хронічним періодонтитом шляхом відповідного медикаментозного впливу на загальний стан пацієнта, що направлений на нормалізацію діяльності його вегетативної нервової системи.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб лікування хворих на гострий та загострений хронічний періодонтит шляхом проведення місцевого ендодонтичного лікування за загальноприйнятою методикою на фоні призначення загальної медикаментозної терапії відповідно до індивідуального стану вегетативної нервової системи пацієнта.

Поставлена задача вирішується тим, що в способі лікування хворих на гострий та загострений хронічний періодонтит проводять місцеве ендодонтичне лікування на фоні загальної медикаментозної терапії пацієнтів, у яких переважає діяльність парасимпатичного відділу вегетативної нервової системи, призначенням курсом два дні перед кожним стоматологічним відвідуванням "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день, настойки валеріани по 25 крапель 3 рази на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу, а також тим, що після проведеного стоматологічного втручання призначають курсом 3-5 днів: "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день, настойку валеріани по 20 крапель 3 рази на день, "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

Зазначимо, що вегетативна (автономна) нервова система іннервує весь організм у цілому, всі органи й тканини, кровonosні та лімфатичні судини, а також головний і спинний мозок, тобто саму центральну нервову систему. Більшість органів іннервується одночасно як симпатичною, так і парасимпатичною нервовою системою, однак вони діють на один і той самий орган протилежно.

Для попереднього аналізу стану вегетативної нервової системи пацієнта використовують "Опитувальник для виявлення вегетативних змін" [4].

Оцінку стану вегетативної нервової системи проводять шляхом визначення індексу Кердо та вегетативного індексу Кердо [9].

Індекс Кердо обчислюють на основі припущення, що відношення артеріального тиску до величини частоти серцевих скорочень в нормі залишається постійним та розраховується за такою формулою:

$IK=(AD-d)/P$, де:

IK - індекс Кердо;

AD - показник систолічного артеріального тиску;

d - показник діастолічного артеріального тиску;

P - частота серцевих скорочень за 1 хвилину.

В нормі показник індексу Кердо коливається в межах одиниці.

Вегетативний індекс Кердо вираховують за формулою:

$VI=(1-d/P)\times 100$, де:

VI - вегетативний індекс Кердо;

d - показник діастолічного артеріального тиску;

P - частота серцевих скорочень за 1 хвилину.

Позитивні значення індексу вказують на переважання збудження в діяльності вегетативної нервової системи, тобто симпатичної регуляції тонусу судин (симпатикотонію). Від'ємні значення вказують на переважання гальмування в діяльності вегетативної нервової системи, тобто парасимпатичної регуляції тонусу судин (ваготонію).

Спосіб лікування здійснюється наступним чином.

Спосіб лікування пацієнтів з гострим та загостреним хронічним верхівковим періодонтитом, у яких переважає діяльність парасимпатичного відділу вегетативної нервової системи, включає два-три стоматологічні відвідування та загальне медикаментозне лікування.

Для цього проводять підготовку пацієнта до ендодонтичного лікування зуба. Пацієнтам перед кожним запланованим стоматологічним відвідуванням проводять наступне загальне медикаментозне лікування курсом два дні:

1. "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день;

2. Настойка валеріани по 25 крапель 3 рази на день;

3. "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

Стоматологічні етапи включають загальноприйнятні методики лікування даного захворювання. В перший день стоматологічного (ендодонтичного) лікування зуба проводять препарування каріозної порожнини та порожнини зуба, інструментальну і антисептичну обробку кореневого каналу, введення лікувального засобу, герметичне закриття каріозної порожнини. Якщо після закриття зуба герметичною пов'язкою у хворого скарг немає, зуб добре витримує герметизм, а реакція на перкусію негативна, то в друге відвідування проводять пломбування кореневого каналу і пломбування каріозної порожнини. Якщо ж після закриття зуба герметичною пов'язкою в перше відвідування у хворого є скарги на біль в даному зубі, зуб не витримує герметизм, а реакція на перкусію позитивна, то в друге відвідування проводять повторну інструментальну та медикаментозну обробку кореневого каналу, вводять лікувальний засіб та закривають герметичною пов'язкою. В третє відвідування проводять пломбування кореневого каналу і пломбування каріозної порожнини.

Після проведеного стоматологічного втручання призначають наступне загальне медикаментозне лікування курсом 3-5 днів:

1. "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день;

2. Настойка валеріани по 20 крапель 3 рази на день;

3. "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці 3 рази на день;

4. "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

Запропонований спосіб лікування відрізняється тим, що перед, на етапах та після оперативного лікування зуба пацієнту проводять загальну медикаментозну терапію відповідно до стану його вегетативної нервової системи.

Проведено комплексне клінічне і рентгенологічне обстеження та лікування 49 пацієнтів з діагнозом гострого та загостреного хронічного верхівкового періодонтиту. У даній групі

пацієнтів значення вегетативного індексу Кердо було менше "-30", що вказувало на переважання процесів гальмування, тобто впливу парасимпатичної вегетативної нервової системи на тонус судин (ваготонію).

5 Приклад: У пацієнта К. на рентгенограмі виявлене розрідження кісткової тканини з чіткими обрисами в ділянці верхівки кореня 32 зуба діаметром 2 мм. Поставлений діагноз: загострений хронічний гранулематозний періодонтит 32 зуба. Значення вегетативного індексу Кердо було "-32", що вказувало на переважання діяльності парасимпатичної вегетативної нервової системи на тонус (ваготонію). Тому була призначена медикаментозна терапія відповідно вищезазначеної схеми загального лікування до, на етапах та після стоматологічних етапів лікування.

10 Перед першим запланованим стоматологічним відвідуванням провели загальну медикаментозну підготовку пацієнта курсом два дні:

1. "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день;
2. Настойка валеріани по 25 крапель 3 рази на день;
- 15 3. "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

В перше відвідування проведено препарування каріозної порожнини 32 зуба, створення доступу до кореневого каналу, інструментальна і медикаментозна обробка кореневого каналу. В каналі залишена турунда з розчином хлоргексидину, каріозна порожнина закрита герметичною пов'язкою.

20 За два дні до призначеного другого стоматологічного відвідування проводять загальну медикаментозну підготовку:

1. "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день;
2. Настойка валеріани по 25 крапель 3 рази на день;
- 25 3. "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

В друге стоматологічне відвідування у пацієнта були відсутні скарги, перкусія 32 зуба негативна, тому проводилась інструментальна і медикаментозна обробка кореневого каналу, висушування та його пломбування. Була поставлена постійна пломба. Після проведеного стоматологічного втручання призначене наступне загальне медикаментозне лікування курсом 3-5 днів:

- 30 1. "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день;
2. Настойка валеріани по 20 крапель 3 рази на день;
3. "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день;
4. "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

35 Результат лікування - на контрольній рентгенограмі 32 зуба через півроку відмічене значне зменшення ділянки розрідження кісткової тканини періапикальної ділянки, що свідчить про ефективність запропонованого способу лікування.

40 Позитивний ефект застосування запропонованого способу лікування гострого та загостреного хронічного періодонтиту дозволяє підвищити якість його лікування, зменшити його вартість, повністю ліквідувати можливість виникнення рецидивів та досягти значного відновлення кісткової тканини періапикальної ділянки.

Джерела інформації:

1. Балин В.Н., Иорданишвили А.К., Ковалевский А.М. Практическая периодонтология. - СПб: Питер Пресс, 1995. - С. 49-62.
2. Боровский Е.В., Свистунова Е.Д. Да или нет резорцин-формалиновому методу // Клиническая стоматология. - 1997. - № 3. - С. 15-19.
3. Боровський Є.В. Клінічна ендодонтія. - К., 1999. - 174 с.
4. Вейн А.М. Заболевания вегетативной нервной системы / Ред. А.М. Вейн. - М.: "Медицина", 1991. - 624 с.
5. Глінкіна В.В., Донський Г.І. Результати лікування хронічних періодонтитів в стадії загострення з застосуванням сорбентів // Стоматологія. - 1991. - № 1. - С. 35-36.
6. Ковалевский А.М., Голобов В.Г., Иорданишвили А.К., Панченко М.М. Методологический подход к изучению остеогенных свойств фармакологических препаратов для челюстно-лицевой хирургии и стоматологии // Современные принципы и методы лечения стоматологических больных / Под ред. В.К. Балина. - СПб, 1994. - С. 30-31.
- 55 7. Савадян Є.Ш. Использование препаратов серебра в хирургии и травматологии (обзор зарубежной литературы) // Хирургия. - 1998. - № 8. - С. 135-138.
8. Патент на корисну модель № 77442 Україна, МПК А61Л 6/00, А61Л 31/00. Спосіб лікування хронічного періодонтиту / Борисенко А.В., Паламарчук С.І. - № μ201210295; опубл. 11.02.13, Бюл. № 3.

9. Kerdo I. Ein aus Daten der Blutzirkulation kalkulierter Index zur Beurteilung der vegetativen Tonuslage // Acta neurovegetativa. - 1966. - Bd.29. - № 2. - S. 250-268.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

5

Спосіб лікування хворих на гострий та загострений хронічний періодонтит шляхом проведення місцевого ендодонтичного лікування на фоні загальної медикаментозної терапії пацієнтів, у яких переважає діяльність парасимпатичного відділу вегетативної нервової системи, який **відрізняється** тим, що призначають курсом два дні перед кожним стоматологічним відвідуванням "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день, настойку валеріани по 25 крапель 3 рази на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу, а також тим, що після проведеного стоматологічного втручання призначають курсом 3-5 днів: "Ібупрофен" 0,2 г - по 2 таблетки 3 рази на день, настойку валеріани по 20 крапель 3 рази на день, "Бускопан" 0,01 г - по 1 таблетці тричі на день та "Доксазозин" 0,001 г - по 1 таблетці 1 раз на добу.

10

15

Комп'ютерна верстка Д. Шеверун

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601